సాయంకాలమైంది

– గొల్లపూడి మారుతీరావు

"సాయంకాలమైంది" నవల మొదటి నుంచీ మంచి పుణ్యం చేసుకుంది. ఆంధ్రప్రభ

లో సీరియల్‌గా వస్తున్నప్పటి నుంచీ వందల్లో అభిమానుల్ని, చాలామంది భక్తుల్నీ పోగుచేసుకుంది. ఈ పదేళ్ళలో ఓ వందమందైనా ఈ నవల గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారి "వేయిపడగల" ప్రసక్తి, పోలిక తెస్తూ వచ్చారు. అందరికీ చెప్పే అవకాశంలేదు కనుక - యిక్కడ చేతులు కట్టుకు చెప్పే నిజం ఒకటుంది. నేను "వేయిపడగలు" అప్పటికీ, యిప్పటికీ చదవలేదు. అయితే అంతటి మహారచయిత రచనను నా నవల గుర్తు చేయగలిగినందుకే నాకు ఎంతో ఆనందం. కాస్తపాటి గర్వం.

శ్రీ వైష్ణవ సత్సంప్రదాయ వైభవాన్ని సవివరంగా నాకు తెలియచెప్పిన పూజ్యులు శ్రీశ్రీ భాష్యం అప్పలాచార్యుల వారికీ, శ్రీ సాతులూరి గోపాలకృష్ణమాచార్యుల వారికీ నా ధన్యవాదాలు. ఆంధ్రప్రభలో ఈ నవల రాయడానికి కారకులు మిత్రులు, అప్పటి వారపత్రిక సంపాదకులు వల్లూరి రాఘవరావుగారు. మొదటి అధ్యాయం స్వయంగా చదివి ఆయన చేతిలో పెట్టినప్పుడు పులకించి పాదాభివందనం చేసి అందుకున్నారు. వారి సంస్కారమది.

సరే! మాజీ ప్రధాని పి.వి.నరసింహారావుగారి దగ్గర్నుంచి ఎందరో సాహితీపరులు, పాఠకులు ఈ నవలకు అభిమానులయ్యారు. చాలా మంది భక్తులయ్యారు. చదివి భోరున కన్నీరు కార్చి నాతో గంటలకొద్దీ మాట్లాడిన మహిళలున్నారు. 200ఆలో ఈ నవల ప్రచురితమయింది. సరిగ్గా ఏడు సంవత్సరాల తర్వాత గుంటూరు నుంచి రవికృష్ణ అనే ఓ తెలుగు పండితులు నవల చదివి, ఆనందించి - సవివరంగా ఇందులో కనిపించిన లొసుగుల్ని ఎత్తిచూపుతూ ఎనిమిది పేజీల ఉత్తరం రాశారు. "నా అజ్ఞానం కొద్దీ నెరుసులు అనుకుంటున్నానేమో నేను పానకంలో పుడకలు అనుకుంటున్న వాటిని బాల్య చాపల్యం కొద్దీ మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను" అని సవినయంగా రాశారు. ఈ ఒక్క ఉత్తరాన్నే యిలా ముందుమాటలో ఉటంకించదలిచాను.

వాటిలో అన్నీ లేదా చాలా అంశాలు సహేతుకంగా, సబబుగా వున్నాయి. రెండో ప్రచురణ సందర్భంలో ఆయనకి ఫోన్ చేసి, ఆ సవరణలను మరొక్కసారి తెలియజేయమన్నాను. తెలియజేశారు. వారికి కృతజ్ఞతలు. '

కొన్ని రచనలకు పుట్టిన వేళా విశేషముంటుందేమో. బెర్నార్డ్ షా తన రచనలన్నింటిలో "సెంట్ జోన్"ని ఎక్కడో ఎంపిక చేసి చూపిన గుర్తు. కాలచక్రం ఒరిపిడిలో ముందు తరాలకు నా రచనల్లో ఈ "సాయంకాలమైంది" నవల, "కళ్ళు" నాటిక, "రాగరాగిణి" నాటకం, "జుజుమురా" కథ, "కళ్యాణి" రేడియో నాటిక - యిలా నిలవగలిగితే అది నాకు దక్కిన అదృష్టమేననుకుంటాను.

- గొల్లపూడి మారుతీరావు

విప్లవం అంటే - గతంలో ఆయుధాలతో అడవుల్లో తిరిగేవారు చేసే పని - అని ఒక అభిప్రాయం ఉండేది నాకు. మీరు మీ మీ ఆయుధాలతో సమాజాన్ని కొత్తగానయినా చక్కటి బాటలో నడిపిస్తున్నారు. అందుకు గురువుగారైన మీకు - మీ అనుమతి లేకుండానే - మీ శిష్యుడిగా ప్రకటించుకుంటున్నాను.

జె. శ్రీనివాసరెడ్డి అనే మొద్దు శీను, ఖైదీ నంబరు 405, మహానది బ్లాక్, చర్లపల్లి

(గత సంచిక తరువాయి)

కానీ ఆ అవసరంలేకపోయింది. ఆ రోజుకి సరిగ్గా ఇరవై రెండోరోజున కామెర్లతో హఠాత్తుగా చచ్చిపోయింది సీత. ప్రేమసమాజం వారు శవానికి దహన సంస్కారాలు జరిపించారు. కుర్రాడిని తమ సమాజంలో చేర్చుకుంటామన్నారు. నవనీతం ఆ గుడ్డి కుర్రాడిని చూసి విలవిలలాడిపోయింది.

"నారిగాడిని మనదగ్గరే ఉంచుకుందామండీ" అంది సంజీవితో. సంజీవి ఆశ్చర్యపోయాడు. కాస్సేపు సమాధానం చెప్పలేకపోయాడు. "ఇంతవరకూ నువ్వు నిర్వహించిన పాత్రలన్నీ ఒక యెత్తు. ఈ పాత్ర ఒక ఎత్తు. నారయ్య వెనక భయంకరమైన కథ ఉంది. విషాదం ఉంది. అవన్నీ మరిచిపోయి వాడికి కొత్త జీవితాన్ని ఇవ్వడం చాలా కష్టమయినపని. కాగా, రేపు నువ్వు తల్లివయితే ఆ కుర్రాడు నిన్ను నష్టపోయే ప్రమాదం ఉంది" అన్నాడు.

అయితే నవనీతం అందరిలాంటి మనిషి కాదు. అందరిలాంటి జీవితం గడిపిన వ్యక్తీ కాదు. తండ్రి ఎవరో తెలిసినా దూరంగా తల్లి నీడలో పెరిగిన వ్యక్తి. భర్తకాని వ్యక్తి సాంగత్యంలో పుట్టిన మనిషి. చిన్నతనంనుంచీ తన జీవితంలో అవిటితనం ఉంది. ఆ అవిటితనాన్ని స్పష్టంగా గుర్తుపట్టింది నవనీతం. అలాంటి మరొక జీవితాన్ని సాకడం తనకేం కష్టం కాదు. తన కోరికని రెట్టించింది నవనీతం. సంజీవికి నవనీతం మీదకన్నా ఆమె పట్టుదల మీదా, స్థైర్యం మీదా మక్కువ ఎక్కువ. అందుకని ఆమెని వారించలేదు. ఆ విధంగా నారిగడు 'నారాయణ' అయి కొత్త ఇంట్లో తప్పటడుగులు వెయ్యడం మొదలెట్టాడు. ఆ కుటుంబం విచిత్రమయిన వ్యక్తుల సముదాయం. ఎక్కడో వారాలు చేసుకుని బతికిన అనాథ ఒకరు. హత్యానేరం కింద శిక్షని అనుభవించిన ఇల్లాలు, మనస్సు విప్పి చెప్పుకోవడం చాతకాని మూగ తల్లి, ఎందుకు చేతులు మారాడో తెలియని వయస్సులో కొత్త ఇంటికి వచ్చిన రెండేళ్ళ గుడ్డిబిడ్డ.

జీవితంలో ఒక్క మలుపు విచిత్రంగా తిరగాలేకానీ, ఆ పైన జరిగేదంతా విచిత్రంగానే ఉంటుంది.

చెంగల్రావుపేట పంజాకి అయిదు రోడ్లు కలుస్తాయి. పడమటి రోడ్డువైపు నాలుగు అడుగులు వెయ్యగానే రోడ్డుమీద ఎలక్ట్రిక్ స్థంభాలకి కట్టి నాలుగయిదు గేదెలు కనిపిస్తాయి. పోలా పైడితల్లి నాయుడు పాడి అంతా రోడ్డుమీదే విస్తరించి ఉంటుంది. ఆ రోజుల్లో సైకిళ్ళు. కార్లూ ఇప్పుడున్నన్ని లేవు కనక ఎవరూ నాయుడికి అభ్యంతరం చెప్పలేదు. పైడితల్లి నాయుడు శాపవశాత్తూ భూలోకంలో పడిన గంధర్వుడులాంటివాడు. ఉదయం నాలుగు గంటలకే లేచి ఓ గోచీ, తువాలూ కట్టుకుని అన్ని గేదెల్నీ గడ్డితో పామి కడుగుతాడు. ఆ పనిలో అతనికి భార్య, పిల్లలూ చెయ్యికలుపుతారు. ఉదయం అయిదుగంటలనుంచీ అరుగులనిండా గిన్నెలు పట్టుకుని కూర్చున్న చిన్నా, పెద్దా అంతా మూగుతారు.

అందరికీ పాలు పితికి పంచుతాడు నాయుడు. నిజాయితీగా పాలల్లో నీళ్ళు కలుపుతాడు. నీళ్ళు కలిపిన విషయం వాళ్ళకి చెప్తాడు. నీళ్ళు కలపని పాలకి ఖరీదు ఎక్కువ నిర్ణయిస్తాడు. ఏడున్నరకి దూడల్ని వదిలేస్తాడు. పదిగంటలకి శుభ్రంగా స్నానం చేసి ఖద్దరు పంచె కట్టి కమ్మని నాటుచుట్ట వెలిగించి ఇంటి అరుగుమీద కొలువు తీరుస్తాడు. నాయుడు పద్దెనిమిది ఏళ్ళు పాకలో ఉండి ఈ మధ్యనే పెంకుటిల్లు వేశాడు. అతనికి ముగ్గురు కూతుళ్ళూ, కొడుకూ. ఆలోచనలో కూడా చదువు జోలికి పోడు. సాయంకాలం బంగారం రంగు సిల్కుచొక్కా తొడిగి, కునేగా సెంటు రాసి చేతికి బంగారం గొలుసు తగిలించి ర్యాలీ సైకిలు మీద షికారుకి వెళ్తాడు. చీకటి పడ్డాక బిస్కట్ బ్రాందీ అరసీసా తాగుతాడు. ఏ రోజూ కనక మహలక్ష్మి అమ్మవారిని దర్శనం చేసుకోందే నిద్రపోడు. ఏమాటా 'నీయమ్మ' అనకుండా మాట్లాడడు. అతను ఆ మధ్యనే కాంగ్రెసులో చేరాడు. వచ్చే పంచాయితీ ఎన్నికలలో నిలబడతాడని నలుగురూ

చెప్పుకుంటున్నారు. అతని పెదకూతురు గౌడు గేదలాగా ఉంటుంది. పాలు పితకడానికి గేదెముందు పొదుగుపట్టుకుని కూర్చుంటే గేదెతో పోటీ పడుతున్నట్టుంటుంది. దాన్ని పాడేరులో ఎక్సైజ్ కానిస్టేబుల్‌గా చేస్తున్న సుబుద్ధి పట్నాయక్‌కి ఇచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. సుబుద్ధి దుర్బుద్ధి కలవాడు. మామగారి ఆస్తిపాస్తులూ, అంతస్థులూ తెలిసి ఎన్నడూ పాడేరులో కాపరం పెట్టలేదు. శని, ఆదివారాల్లో పెళ్ళాంతో కాపురం చేసి పాడేరు వెళ్తూంటాడు. ఎన్నడూ విశాఖపట్నం బదిలీకి ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. అల్లుడికి అనువుగా ఉంటుందని ఆ రోజుల్లో తెన్నేటి విశ్వనాథంగారి చేత ఓ మాట చెప్పించుకుని ఇంట్లో ఫోన్ పెట్టించాడు. కొచ్చిన్ కేఫ్‌కి ఎదురుగా విశ్వనాథంగారి ఇల్లు. ఉదయాన్నే ఏడుగంటలకి నురుగులు కక్కే పాలు పితికి సిల్వర్ చెంబుతో పైడితల్లి నిలబడేవాడు. విశ్వనాథం బాబు ఎప్పుడు ఎదురుపడినా పాదాలకి వంగి నమస్కారం చేసేవాడు. ఎవరి వృత్తులు వాళ్ళు నిర్వహించడంలో కమిట్‌మెంట్, భక్తీ పోని రోజులవి.

పైడితల్లినాయుడు గురించి ఇంత చెప్పడానికి కారణం ఉంది. ఆ చుట్టుపక్కల ఫోన్ ఉన్న ఇల్లు నాయుడు ఒక్కడిదే. పొద్దుటే పేడకడి తీసే నాయుడుకీ, ఇంట్లో ఫోన్‌కీ పొంతనలేదు. అయినా రెండు కొసల్నీ ఒడిసి పట్టుకున్నాడు నాయుడు. ఆధునిక జీవనానికి అర్రులు చాచినా జన్మతః వచ్చిన వృత్తిని చిన్నచూపు చూడలేదు. ఈ రోజుల్లో అభివృద్ధిని సాధిస్తున్నామని నేలవిడిచి సాముచేస్తున్న చాలామందికి ఆ రోజునే కనువిప్పు పోలా పైడి తల్లి నాయుడు.

నాయుడి పరపతి డిట్రాయిట్‌లో తిరుమలదాకా పాకింది. కారణం ద్వారంవారి ఇంటి దగ్గర్నుంచి వాసావారి ఇంటిదాకా ఆ పది వీధుల్లో ఫోన్ ఉన్న ఇల్లు నాయుడు ఒక్కడిదే. ఆ రోజుల్లో ఫోన్ అవసరం పెద్దగా ఎవరికీ లేదు. పాడేరులో అల్లుడు లేకపోతే నాయుడికీ లేదు. ఏమయినా నాయుడి ఇంటికి దగ్గర్లోనే సుభద్రాచార్యులవారున్నారు. ఆయన గొప్పవాడని నాయుడు విన్నాడు. జగన్నాథస్వామి కోవెలలో ఆయన ప్రవచనానికి ఓసారి ఎవరో చెప్తే వెళ్ళాడు. ఒక్కమాట నాయుడు బుర్రలోకి వెళ్ళలేదు. కాగా, గుడిస్థంభానికి ఆనుకుని నిద్రపోయాడు. అంత సుఖంగా ఎప్పుడూ నిద్రపట్టలేదు. విపరీతంగా గుర్రు పెడుతున్న అతన్ని మరో భక్తుడు మొణుకుతో పొడిచి లేపాడు. వెంటనే గుడిలోంచి వచ్చేశాడు. ఒక్కటి మాత్రం అర్థమయింది నాయుడికి. సుభద్రాచార్యులు మహానుభావుడని.

మనకి చేతకానివీ, అర్ధంకానివీ మన స్థాయికి దిగని కారణాన చిన్నచూపు చూసేతరం వరకు పెరగలేదు నాయుడు. ఆ తర్వాత ఆచార్యులువారు ఎప్పుడు తారసపడినా దారిపక్కకి తొలిగి నమస్కారం చేసేవాడు. ఒకటి రెండుసార్లు జున్నుపాలు, అల్లుడు పాడేరునుంచి తెచ్చిన తేనె ఆచార్యులవారింటికి వెళ్ళి సమర్పించుకున్నాడు.

ఓ రోజు ఉదయమే రెండు దానిమ్మపళ్ళు పట్టుకుని సుభద్రాచార్యులవారింటికి వచ్చాడు పైడి తల్లినాయుడు. ఆచార్యులవారికి గుమ్మంలోంచే నమస్కారం చేశాడు. "మరో అరగంటలో అబ్బాయిగారి దగ్గర్నుంచి ఫోన్ వస్తుంది బాబూ. తమర్ని ఫోన్ దగ్గర ఉండమన్నారు చినబాబుగారు. అమెరికానుంచి ఫోనొచ్చింది" అన్నాడు.

ఫోన్‌లో మాట్లాడడం బొత్తిగా అలవాటులేదు ఆచార్యులవారికి. పైగా, ఈ నాయుడింటికి వెళ్ళడం. మనస్సు వెనకాడింది. అది గ్రహించాడు నాయుడు. "చినబాబుగారు తమతో మాట్లాడాలని ఇదయిపోతున్నారు. నా ఇంటి వసారాలో ఫోనెట్టాను. ఆలోచించకండి బాబూ! తమరు గుడికెళ్ళినట్టే అనుకోండి" అన్నాడు.

అబ్బాయితో మాట్లాడి రమ్మని వరదమ్మ ప్రోత్సహించింది. వెళ్ళడానికి ఒప్పుకున్నారు సుభద్రాచార్యులవారు. ఎగిరి గెంతేసి మాయమయిపోయాడు పైడితల్లినాయుడు.

అరగంట తర్వాత పైడి తల్లినాయుడు ఇంటికి వచ్చారు సుభద్రాచార్యులవారు. ఇంటి ముంగిట్లో అడుగుపెట్టగానే నిర్ఘాంతపోయారు. ఇంటిల్లిపాదీ కొత్తబట్టలు కట్టుకుని తనకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. నాయుడు భార్య శాయిలమ్మ అయితే పట్టుచీరె కట్టుకుని గుడికి వెళ్ళడానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్లు కనిపించింది. ఆ వసారా అంతా శుచిగా ఉంచారు. బల్లమీద ఫోన్ కునేగా సెంటుతో

అమర్చింది నాయుడి మూడో కూతురు. నాయుడు ఖద్దరు లుంగీకి పట్టు ఉత్తరీయం అరవ ఫక్కీలో నడుంకి బిగించి ఆచార్యులవారికి ఆహ్వానం పలికాడు.

మిరియాల పొడి వేసిన వేడి పాలు వెండి పళ్ళెంలో తీసుకొచ్చి నిలబడింది శాయిలమ్మ. ఆచార్యులవారు నవ్వారు. "ఇప్పుడేం తీసుకోను" అన్నారు.

మరో పావుగంటకి ఫోన్ మోగింది అమెరికా ఫోన్ ఆగి ఆగి మాట్లాడాలి. ఆ రోజుల్లో ఇప్పుడున్నంత శాటిలైట్ నెట్‌వర్క్ లేదు. చాలా మజిలీలు దాటి రావాలి గొంతు.

టెలిఫోన్ వైర్లలో లీలగా మాత్రమే తెలుస్తున్న తండ్రి గొంతు వినగానే ఆనందంతో కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయి తిరుమలకి. "చిన్నా" అని పిలుస్తున్నప్పుడు ఆచార్యులవారి ఆర్తి టెలిఫోన్ అవసరంలేకుండానే అమెరికా వరకూ ప్రయాణం చేస్తున్నట్టనిపించింది. ఆయన గొంతు గాద్గదికమయింది.

ఆయన ఎక్కువ ప్రశ్నలు వెయ్యలేదు. "రోజూ రెండు పూటలా ద్వయమంత్రం పఠిస్తున్నావా?" అనడిగారు.

తండ్రిని బాధపెట్టకుండా ఉండాలని బరువుగా అబద్ధం చెప్పాడు తిరుమల. దాదాపు ఇరవై నిమిషాలు మాట్లాడాడు. అనర్గళంగా అమెరికా కబుర్లన్నీ చెప్పాడు., అమ్మ క్షేమసమాచారాలడిగాడు. వెంకటాచెలం ఆరోగ్యం గురించీ, సంజీవి ప్రాక్టీసు గురించి అడిగాడు. తిరుమల మనస్సులో 24 ఏళ్ళు పెరిగిన ఇండియా జ్ఞాపకాలు ఒక్కొక్కటే దూసుకు వచ్చాయి. సుభద్రాచార్యులగారికి మాత్రం అమెరికా గురించి ఒక్కటే తెలుసు. అక్కడ తన కొడుకు ఉన్నాడని.

తనకి కూతురు పుట్టిందని చెప్పాడు తిరుమల ఆనందంగా. "మీ మామగారున్నారు. జాతకం చూసి చక్కని పేరు నిర్ణయించి బారసాల జరిపించు" అన్నారు సుభద్రాచార్యులవారు.

తిరుమల నవ్వుకున్నాడు. అమెరికాలో పుట్టిన బిడ్డ కారణంగానే అమెరికా పౌరసత్వం వస్తుంది. అందువల్ల ఆసుపత్రి వదిలేలోగానే ఆ బిడ్డపేరు నమోదు కావాలి పాడ్‌ని ఆసుపత్రి నుంచి పంపేస్తున్న మూడోరోజునే బిడ్డ పేరేమిటని ఆసుపత్రి ఉద్యోగులు అడిగారు. తిరుమలకి వెంటనే తల్లిపేరు, నాయనమ్మ పేరు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ఆలోచించే లోగానే పాడ్ నాన్సీ అని చెప్పేసింది.

"అదేమిటి?" అన్నాడు తిరుమల ఆశ్చర్యంగా.

"అది మా ఆఫీసులో నా కొలీగ్ పేరు. ఆవిడంటే నాకు చాలా ఇష్టం. ఈజిట్ నాట్ లవ్లీ?" అంది పాడ్

ఆ పేరు విషయం తండ్రికి చెప్పలేదు.

ఇరవై నిముషాల తర్వాత తృప్తిగా ఫోన్ పెట్టేశారు.

ఆ ఆనందంలో మిరియాల పాలు గటగటా తాగారు. ఇంటికి వచ్చి రోజంతా వరదమ్మకి టెలిఫోన్ సమాచారం తిప్పి తిప్పి చెప్పారు.

ఇది కేవల ప్రారంభం. అటు తర్వాత ముప్పై సంవత్సరాలు. కేవలం ముప్పై సంవత్సరాలు. ప్రతి పదిహేనురోజులకీ కొడుకుతో మాట్లాడుతూనే ఉన్నారు సుభద్రాచార్యులు. తండ్రితో కొడుకు లంకె నెలకి రెండు టెలిఫోన్ కాల్స్. బోలెడన్ని డాలర్లు. ఆచార్యులవారికి అవసరంలేని డాలర్లు.

కొడుకంటే ఎవరు? జీవితాంతం ప్రతి పదిహేను రోజులకీ భూగోళానికి అటువైపు నుంచి ఆత్రంగా వినిపించే ఓ గొంతు.

20

గుమ్మంలో సుభద్రాచార్యులవారిని, వరదమ్మని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు వెంకటాచెలం. ఆది దంపతుల్లాగా దర్శనమిచ్చిన వారిద్దరినీ చూసిన దగ్గర్నుంచీ తన వణుకు మరింత ఉధృతమయి పోయింది.

సుభద్రాచార్యులవారిలో ఆవేదన ఎన్నడు ముఖంలో ప్రతిబింబించదు. అలాంటిది వణికిపోతున్న వెంకటాచెలాన్ని పొదివిపట్టుకున్నారు. అలాగే లోపలికి నడిపించి మంచమ్మీద కూర్చోపెట్టారు. జయవాణి డ్యూటీకి వెళ్ళింది. విక్టోరియా కూడా ఇంట్లో లేదు. వెంకటాచెలం ఒంటరిగానే ఉన్నాడు.

"నీ ఆరోగ్యం బాగోలేదని తిరుమల చెప్పాడు. ఒక్కమాట మాత్రమయినా చెప్పకూడదా?" అన్నారు ఆచార్యులవారు.

"అందరి కష్టాలూ నెత్తిన వేసుకోవడం అలవాటు. నా కష్టాన్ని ఎవరికీ పంచకూడదని ఇంట్లో కూర్చున్నాను. తప్పనిసరిగా నెత్తిన వేసుకున్న వాళ్ళిద్దరున్నారు - జయ, విక్కూ, ఇద్దరూ ఇంట్లో లేరు" అన్నాడు వెంకటాచెలం.

"అబ్బాయి నీ గురించి ఎప్పుడూ అడుగుతాడు. నిజానికి వాడే నన్ను గుచ్చిగుచ్చి అడిగాడు. ఊళ్ళో ఉన్న నీ గురించి అమెరికాలో ఉన్న అబ్బాయి చెప్తే కానీ తెలియదు" అన్నారు.

"కుర్రవాడిని పట్టుదలగా చదివించి మిమ్మల్ని ఒంటరిని చేసిన పాపమేమో?" అన్నాడు వెంకటాచెలం.

నవ్వారు ఆచార్యులవారు.

"ఏదోయేటే నందవ్రజం, రేపల్లె వదిలి వెళ్ళిపోయారు శ్రీ కృష్ణస్వామి. తమని మరిచిపోయాడని అక్రూరుడి ముందు గోపికలు కినుక వహించారు. కానీ వెళ్ళకపోతే ఎలా? అవతార ధర్మమంతా అటువైపు ఉంది. వాడి జీవితం వాడిది" వరదమ్మ కళ్ళు తుడుచుకుంది.

పురాణాల అవగాహన ఊహించలేనంత బలాన్ని ఈ ఇద్దరి మనస్సులకీ ఇచ్చింది. వాటి పరమార్థం అదేనేమో.

"నేను నీకు ఎలాంటి ఉపకారమూ చెయ్యలేను. అన్నిటా పేదవాడిని. ఒక్కపని చేస్తాను" అని లేచారు సుభద్రాచార్యులవారు. అదేమిటో అర్థం కాలేదు వెంకటాచెలానికి.

"రేపు నీకు వంట చేసి పెట్టొద్దని మీ ఆవిడకి చెప్పు" అని లేచింది వరదమ్మ. ఈ దంపతులిద్దరూ మనస్సులో ఏదో కూడబలుక్కునే వచ్చారని వెంకటాచెలానికి అర్థమయిపోయింది. ఏమిటది?

మరునాడు ఉదయం ఆరుగంటలకే సుభద్రాచార్యులవారూ, వరదమ్మా వెంకటాచెలం ఇంటికి వచ్చారు. ఆచార్యులవారు వంగపండురంగు పంచె, ఉత్తరీయం. ఊర్ధ్వపుండ్రాలతో సాక్షాత్తూ విష్ణుమూర్తిలాగా వెలిగిపోతున్నారు బంగారం రంగు చీర పింజెపోసి కట్టి, ఎర్రటి చూర్ణాన్ని నుదిటిన ధరించి సాక్షాత్తూ గోదాదేవి గుమ్మంలో అవతరించినట్టు నిలబడింది వరదమ్మ. ఇద్దరూ రెండు సంచులతో వచ్చారు. సంచిలోంచి చిన్న కిరసనాయిలు స్టౌ గిన్నెలూ వరండాలో పెట్టుకున్నారు.

ఆచార్యులవారు వ్యాసపీఠాన్ని పెట్టుకుని దానిమీద రామాయణం గ్రంథాన్ని ఉంచారు.

"మంచీ చెడూ మనకి కర్మపరిపాకాలే. దేవుడూ తప్పించలేడు. అవన్నీ సంచితాలు కానీ ఉపశమనం కలిగించేటట్టుగా ఆశీర్వదిస్తాడు. ఇవాళ్టినుంచీ ఓ మండలంపాటు నీ ముందు 'సుందరకాండ' పారయణం చేస్తాను - కాదు చెప్తాను. నీ మనస్సు తేలికవుతుంది. రుగ్మత బరువు దిగిపోతుంది" అన్నారు.

కుర్చీలో కూర్చున్న వెంకటాచెలం అమాంతం నేలనపడి ఆచార్యులవారికి సాష్టాంగ పడిపోయాడు.

"ఈ నలభై రోజులూ నా చేత్తో ఇంత అన్నం తినిపిస్తానయ్యా" అంది వరదమ్మ.

ఉపకారం గొంతు పెద్దది. ఖంగుమనే గొంతుతో "కూజంతం రామరామేతి" అంటూ ఎత్తుకున్నారు ఆచార్యులవారు. ఎప్పుడొచ్చారో జయవాణి, విక్టోరియా వీధిగుమ్మం మెట్ల దగ్గరే కూర్చుండిపోయారు. రామభక్తుడు - మారుతి స్వామి అనుగ్రహంతో లంకకు లంఘించాడు. ఆనాటి శ్రవణం పూర్తయ్యేసరికి అరిటాకులో ఘుమఘుమలాడుతూ పచ్చకర్పూరం, జీడిపప్పు, బాదం కిస్‌మిస్ వేసి చేసిన చక్రపొంగలి వడ్డించింది. పదకొండు గంటలకి దంపతులిద్దరూ మాయమయిపోయారు.

వెంకటాచెలం, జయవాణి, విక్టోరియా నోటమాట రాకుండా ఉండిపోయారు. శ్రీరంగం నుంచి రంగనాథుడు సాక్షాత్తూ దేవేరితో వేంచేసి ఇంటిముందు ప్రత్యక్షమయిన అనుభూతి పొందారు.

కృతజ్ఞత, విశ్వాసం ఈ రెండింటి రూపమే హనుమ. వర్ణసంకరమయిం శ్రీవైష్ణవుడి ఇంట్లో పరమ నిష్ఠాగరిష్ఠులయిన సుభద్రాచార్యులవారి సుందరకాండ పారాయణకి అర్థం అదే. వరదమ్మ నైమిత్తిక కర్మలో మునిగి తేలిన సహధర్మచారిణి.

అలా ప్రతిరోజూ 40రోజులపాటు సుందరకాండ పారాయణ ఆ ఇంట్లో జరిగింది. ప్రతిరోజూ ప్రసాదాన్ని స్వయంగా వండి వడ్డించింది వరదమ్మ.

"ఎందుకమ్మా మీకీ శ్రమ?" అంది జయవాణి.

"నా బిడ్డని ఆకాశంలో నిలబెట్టాడు మీ ఆయన. ఇక్కడ వండి వడ్డించిన ప్రసాదం పితృదేవతలు ఆరగించడంలేదూ? ఇక్కడనుంచే నా కొడుక్కి ఆరగింపు చేస్తున్నాను" అంది వరదమ్మ. కదిపితే చాలు పురాణం, పారలౌకిక ప్రసక్తి, బిడ్డ స్ఫురణ. ఆమెని చూసి ఎందుకనో బయపడ్డాడు వెంకటాచెలం. ఆచార్యులవారి సుందరకాండ పారాయణంలో ప్రశాంతత ఉంది. ఆమె కార్యరూపంలో చెప్పరాని ఆవేదన ఉంది. దూరమయినదానికి సిద్ధపడుతున్నారు ఆచార్యులవారు. దూరమయినదానికి దగ్గర కావడానికి అన్నిరకాలయిన మార్గాలనూ వెదుకుతోంది ఆమె అంతరంగం. ఆయనది విముక్తి. ఆమెది విరక్తి. హనుమ లంకకు లంఘించడం, అమ్మవారికై అన్వేషణ, అశోకవన ప్రవేశం, సీత సందర్శనం, మహాకాయ సందర్శనం, ముద్రికను అమ్మకి సమర్పించడం, లంకాదహనం అన్నీ సవిస్తరంగా ఆచార్యులవారు చదివి వివరిస్తుంటే తన్మయుడయి విన్నాడు వెంకటాచెలం. ఈ రోగం వల్ల ప్రత్యేకంగా తనకు దక్కిన అదృష్టం ఆచార్యులవారు తన ఒక్కరికే సుందరకాండ ప్రవచించడం.

సుందరకాండ వైశిష్ట్యాన్ని వివరిస్తూ "రామాయణాన్ని తొలుత గానం చేసిన పుణ్యాత్ముడు హనుమ. రామాయణాన్ని మొదటిసారిగా విన్న శ్రోత సీత. తను రాక్షసుడు కాదని అమ్మవారికి నమ్మకం కలిగించడానికి అశోకవనంలో చెట్టుమీద ఉండి అమ్మకు వినిపించేలాగా గానం చేశాడు. కనుకనే సుందరకాండకి అంత ప్రత్యేకత. ఈ కాండ మంత్రబద్ధం. పరమ పవిత్రం" అంటూ ముగించారు.

పార్కిన్సన్స్ రోగానికీ, మనస్సుకీ సంబంధం ఉంది. ఈ నలభైరోజులూ ఆ రోగాన్ని మరిచిపోయాడు వెంకటాచెలం. కాగా, రోగం తీవ్రత ఏ కాస్తో తగ్గినట్టనిపించింది. నలభై రోజులూ స్వామి కైంకర్యాన్ని వండి వడ్డించింది వరదమ్మ. ఆఖరి రోజున ఇద్దరికీ కొత్త బట్టలు పెట్టి సాష్టాంగ పడిపోయాడు. కాస్త దూరంగా అదే పని చేశారు జయవాణి, విక్టోరియా.

"నీ వంటివాడికి ఈ పారాయణం కుచేలుడి అటుకులు. నీకు భగవంతుడు మేలు చేస్తాడు" అంటూ స్టో, గిన్నెలు, వ్యాసపీఠం, రామాయణ గ్రంథం అన్నీ పుచ్చుకుని నిష్క్రమించారు ఆచార్యులవారు. వెంకటాచెలం జీవితంలో అది మధురాతి మధురమయిన ఘట్టం.

కోరుకొండ సైనిక స్కూలులో కమ్మెచ్చులాగ సాగిన భూపతిరాజు మైనారిటీ తీరిన మూడో ఏటికే భీమునిపట్నం అసెంబ్లీ నియోజకవర్గానికి ఎన్నికయ్యాడు. ఆనాటి ఆంధ్రరాష్ట్ర అసెంబ్లీలో అందర్లోకీ కుర్రాడు భూపతిరాజు.

పదవిలోకి వచ్చిన నాయకుడి చుట్టూ పరివారం అలవోకగా సిద్ధమవుతుంది. భూపతిరాజు సరసన చేరిన మొదటి వ్యక్తి కత్తి గవర్రాజు. మీసాలకు నిజంగానే సంపెంగ నూనె రాసి, నల్ల బనీను మీద మల్లుచొక్కా వేసి, చిన్న లాఠీ ధరించి రాజుగారిని తలదన్నే

ఫక్కీలో సిద్ధమయ్యాడు గవర్రాజు. నీలాపు బుడ్డడు, సవర తవిటినాయుడు పాలకొండ నుంచి వచ్చారు. టెక్కలి సోంబుడు, రణస్థలం దొరియా వీరంతా భూపతిరాజు పరివారం.

వ్యక్తిచేస్తే ఆరాచకం అనిపించుకున్న చాలా విషయాలు, నాయకుడు చేస్తే అలవాటుగా చెలామణీ అయిపోతాయి. కోరుకొండ చదువు భూపతిరాజుకి క్రమశిక్షణ నేర్పింది. తన వ్యక్తిత్వానికి ఒక బాణీని ఏర్పరిచింది. ఇప్పుడు ఎమ్మెల్యే రాజుగారు రాధారీ బంగళాలో తన పరివారంతో విస్కీ సేవిస్తారు. ఎవరో లేడిమాంసం వండించి రాజుగారికి నివేదిస్తారు. అప్పుడప్పుడూ రాధారీ బంగళా వెనుకనున్న మామిడితోపులోంచి రెండోఝాముకు రాజాం నుంచి లక్కాయి అనే సవరగుంట వస్తుంది. అది రాజుగారికి ఆషక్కు. రెండు ముక్కుపుటాలకీ వెండిపోగులతో, చెవులకి నాలుగయిదు పగడాల రింగులతో మిసమిసలాడే శరీరంతో సవరలపిల్ల లక్కాయి. ముఖం ఆరేళ్ళ పిల్లని భూతద్దంలో చూస్తున్నట్టుంటుంది. శరీరం పాతికేళ్ళ యవ్వనాన్ని చిన్న స్థలంలో కుదించినట్లుంటుంది.

రాత్రి వేళల్లో ఎమ్మెల్యేగారి వ్యవహారాలన్నీ వారి లీలలు, వారి పరివారం భద్రంగా కాపాడి, పోషించే చీకటి గది రహస్యాలు.

ఈ ఒక్క విషయాన్నీ మరిచిపోతే, ఎమ్మెల్యే పదవికి వచ్చినప్పట్నుంచీ ఈ చుట్టుపక్కల ఏ నాయకుడూ చెయ్యలేనంత అభివృద్ధిని భూపతిరాజు సాధించాడు. పనిదొంగని గదమాయించడం రాజుకి తెలీదు. పదిమంది మధ్య చొక్కాపట్టుకుని కుళ్ళబొడవడమే తెలుసు. కాగితలమీద వ్యవహారాలు కదలడం భూపతిరాఝుకి వొళ్ళుమంట. ఏ పనయినా నిలబడి చేయించేవాడు. ఆయన పదివిలోకి వచ్చాక మొదటిసారిగా రేవిడి, మజ్జివలస, పాండ్రంగి పద్మనాభం కలుపుతూ బి.టి రోడ్డు పడింది. తగరపు వలస దగ్గర ఆగని బస్సులేదు. వ్యవసాయానికి, వ్యాపారానికి భీమిలిని కూడలి చేశాడు. అచిరకాలంలో రాజుగారి గురించి ఆ ప్రాంతమంతా కథలుగా చెప్పుకున్నారు.

స్వభావంలో చిలిపితనం, పెంకితనం ఆరోగ్యకరమయిన ప్రయోజనాలకు ముడిపడితే సత్ఫలితాలనిస్తాయి. సన్మార్గంలో నడిచే సాత్వికుడు సాధించలేని పని అడ్డదారిన నడిచే మనిషి సాధించగలడు. రాబర్ట్ క్లైవు చిన్నతనంలో పెద్ద రౌడి అని చెప్పుకుంటారు. కొడుకుని చూసి బుల్లిరాజుగారు, బుచ్చియ్యమ్మగారె ఆశ్చర్యపోయారు. లక్కాయి విషయం ఆయన చెవులదకా రాకపోలేదు. అంతకుమించి రాజుగారు చేస్తున్న మంచిపనులు పదిమంది చెప్పుకోగా విన్నారు.

ఇంక ఆలస్యం చేయకుండా రాజుగారికి పెళ్ళిచేసెయ్యాలనుకుని, ప్రస్తుతం శృంగవరపు కోటలో పనిచేస్తున్న రెవిన్యూ ఆఫీసరు వడ్లమాని కామేశ్వరరావుకి కబురుపెట్టారు. సమస్యలకి అడ్డదారి పరిష్కారాన్ని సూచించే సమర్ధుడు కామేశ్వరరావు. భూపతిరాజు జీవితాన్ని పరోక్షంగా ఓ మలుపు తిప్పిందీ ఆయనే. అందుకనే అతని జీవితానికి మరో మలుపు అవసరమయినప్పుడు బుల్లిరాజుగారికి కామేశ్వరరావు గుర్తొచ్చాడు.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments

ఈ నవల గురించి కిరణ్‌ప్రభ టాక్ షో వినడానికి ఇక్కడ క్లిక్ చేయండి.